

Sygn. akt: VIII Gz 378/19

POSTANOWIENIE

Dnia 28 lutego 2020 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział VIII Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Górska

Sędziowie: SO Natalia Pawłowska-Grzelczak

SR (del.) Rafał Lila

po rozpoznaniu w dniu 28 lutego 2020 r. w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa J. F.

przeciwko (...) spółce akcyjnej w C.

o zapłatę

na skutek zażalenia powoda na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie z 6 maja 2019 r.,
sygnatura akt XI GC 692/19

postanawia:

oddalić zażalenie.

Rafał Lila Agnieszka Górska Natalia Pawłowska-Grzelczak

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 6 maja 2019 r. Sąd Rejonowy Szczecin - Centrum w Szczecinie na podstawie art. 200 § 1 k.p.c. przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w Słupsku jako miejscowo i rzeczowo właściwemu. Wskazując na warunki formalne pozwu określone w art. 187 § 1 pkt 2 k.p.c., wyrażoną w art. 30 k.p.c. zasadę właściwości ogólnej oraz odstępstwo od niej przewidziane w art. 34 k.p.c. Sąd Rejonowy zaznaczył, że powód nie wyjaśnił z jakich względów złożył pozew przed tutejszym sądem i nie wyjaśnił zastosowania właściwości przemiennej.

Powód wniósł zażalenie na wyżej wskazane postanowienie, domagając się jego uchylenia. Zaskarżonemu postanowieniu zarzucił naruszenie art. 30 k.p.c. i 34 k.p.c. poprzez brak przyjęcia, że powództwo jest wytoczone według miejsca zawarcia umowy i miejsce jej realizacji, którym jest miejscowość S.. Powód wyraźnie wskazał, że właściwość Sadu Rejonowego w Szczecinie została wskazana według miejsca wykonania umowy.

W odpowiedzi na zażalenia pozwana wniosła o jego oddalenia i zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego. Zdaniem pozwanej sformułowanie rzekomego uzasadnienia właściwości przemiennej sądu dopiero w zażaleniu jest bowiem zarówno czynnością spóźnioną jak i bezzasadną skoro pomiędzy stronami umowa nigdy nie została zawarta.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności zaznaczyć należy, że dokonanie wyboru sądu innego niż sąd właściwości ogólnej jest uprawnieniem powoda. Wybór sądu jest więc czynnością procesową zawierającą w sobie oświadczenie woli (wola poddania sporu pod kognicję sądu wybranego przez powoda). Ta czynność procesowa ze względu na swój charakter jest kumulowana z innymi czynnościami na etapie wnoszenia pozwu (stanowi fakultatywny element pozwu). Jednocześnie wybór sądu właściwego przemienne tworzy wyjątek od zasady, jaką jest rozpoznanie sprawy przez sąd właściwy ogólnie. Wykonanie uprawnienia musi tym samym opierać się na jasnych przesłankach i poddawać kontroli w przypadku braku zgody strony przeciwnej na odstępstwo od zasady wyrażonej np. w art. 34 k.p.c.

W świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego (por. uchwałę z 9 czerwca 2005 III CZP 28/05 OSNC 2006/4/61) koniecznym elementem tej czynności procesowej jest więc sformułowanie w pozwie przytoczeń faktycznych (wskazanie okoliczności) uzasadniających wybór. Uzasadnienia tej konieczności poszukuje się w treści art. 187 §1 pkt 2 k.p.c. W świetle wykładni aprobowanej w orzecznictwie Sądu Najwyższego, jeśli powód wykonuje uprawnienie do wyboru sądu innego niż sąd właściwy ogólnie dla pozwanego, to obowiązkiem procesowym strony jest przytoczenie okoliczności uzasadniających właściwość sądu do którego pozew jest kierowany. Jednocześnie podkreśla się, że skutkiem zaniechania wskazania tych okoliczności nie powinno być wzywanie strony do uzupełnienia braków, lecz sąd niewłaściwy według przepisów o właściwości ogólnej powinien przekazać sprawę sądowi właściwemu dla dłużnika (por. uchwałę SN z 21.11.2006 r. III CZP 101/06 OSNC 2007/7-8/103). Przekazanie następuje w przypadku podniesienia zarzutu stosownie do treści art. 202 k.p.c. jeśli brak właściwości miejscowej może być usunięty umową stron. Obligatoryjne elementy pozwu można więc podzielić na takie, które muszą występować w każdym pozwie oraz na takie, które muszą występować wtedy, gdy zależy od nich właściwe określenie sądu w konkretnej sprawie (T. Ereciński, J. Gudowski, M. Jędrzejewska, Kodeks postępowania cywilnego, Komentarz, t. 1, Wydawnictwo Prawnicze Lexis Nexis, Warszawa 2006, str. 439). Nie jest spełnieniem wymogów wynikających z powołanego przepisu ewentualne dołączenie do pozwu dokumentów, z których właściwość mogłaby wynikać, a co za tym idzie nie powołanie w pozwie okoliczności uzasadniających właściwość sądu powoduje, że kwestia ta znajdzie się poza zakresem kontroli we wstępnej fazie postępowania.

Niewątpliwie dla uczynienia zadość wymaganiu uzasadnienia wyboru sądu nie jest konieczne redakcyjne wyodrębnienie w treści uzasadnienia pozwu okoliczności faktycznych, mających motywować istnienie właściwości przemiennej sądu, do którego pozew jest wnoszony. Tym bardziej na powodzie nie spoczywa obowiązek wskazania konkretnych przepisów prawa uzasadniających wybór sądu. Możliwe jest natomiast umotywowanie wyboru sądu przez odwołanie się do faktów przytoczonych dla uzasadnienia zgłoszonego w pozwie roszczenia. Nie uchyla to jednak obowiązku dostatecznie skonkretyzowanego odwołania się do takich okoliczności.

Obowiązkiem powoda w niniejszej sprawie było więc dostateczne skonkretyzowanie w pozwie okoliczności uzasadniających właściwość miejscową Sądu Rejonowego w Szczecinie. Dokonanie wyboru sądu wymagało zmanifestowania w pozwie woli odstąpienia od wymogu wniesienia pozwu do sądu właściwego ogólniej poprzez przedstawienie podstawy faktycznej uzasadniającej istnienie prawa do wyboru sądu (poniesienia procesowego ciężaru przytoczenia istotnych w tej płaszczyźnie okoliczności faktycznych).

W pozwie złożonym w niniejszej sprawie nie ujawniono okoliczności służących uzasadnieniu wyboru sądu. Kwestii tej zdaje się nie podważać również sam skarżący twierdząc w zażaleniu, że dopiero na obecnym etapie postępowania wyraźnie wskazuje, że właściwość Sądu Rejonowego w Szczecinie została wskazana według miejsca wykonania umowy. W świetle uzasadnienia tak pozwu jak i zażalenia brak jest podstaw do ustalenia treści zobowiązania pozwanej w zakresie miejsca spełnienia świadczenia. Powód powołując się na zawartą z pozwaną ustną umowę domagał się zasądzenia na swoją rzecz kwoty 27.477,60 zł tytułem zapłaty za pobrane przez pozwaną kontenery. W żaden sposób nie uzasadnił jednak zastosowanej właściwości przemiennej, nie wskazując nawet z której właściwości skorzystał, co wyłączało możliwość weryfikacji prawidłowości dokonanego w tym zakresie wyboru. W orzecznictwie przyjmuje się zaś, że miejscem wykonania umowy w rozumieniu art. 34 k.p.c. nie jest miejsce, gdzie umowa w ogólności miała zostać wykonana, ale miejsce, gdzie miała być wykonana czynność, której wykonania się dochodzi (post. SN z 8 lipca 1981 r., II CZ 87/81, Lex nr 8339). Miejsce wykonania umowy ustala się, przy tym według miejsca spełnienia świadczenia, a

więc zgodnie z art. 454 § 1 k.c., a jeżeli do wykonania umowy choćby w pewnym zakresie już doszło - miarodajne jest rzeczywiste miejsce wykonania umowy. Przepis art. 454 § 1 k.c. ma zaś zastosowanie do ustalenia miejsca spełnienia świadczenia wówczas, gdy strony nie oznaczyły miejsca spełnienia świadczenia, ani nie wynika ono z właściwości zobowiązania.

W rezultacie, wobec braku przytoczenia jednoznacznych twierdzeń i stosownych okoliczności faktycznych nie można przyjąć, by powód złożył skuteczne oświadczenie o wyborze sądu właściwego przemiennie (przedstawił okoliczności uzasadniające istnienie prawa do dokonania wyboru Sądu Rejonowego Szczecin - Centrum w Szczecinie). Poszukiwania uzasadnienia dla właściwości Sądu Rejonowego w Szczecinie prowadziłyby do niedopuszczalnego uzupełnienia przez sąd niezbędnej w świetle wcześniejszych wywodów, minimalnej aktywności powoda.

Z tych przyczyn, stosując normę art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 §2 k.p.c., zażalenie oddalono.

Rafał Lila Agnieszka Górka Natalia Pawłowska-Grzelczak

VIII Gz 378/19 28 lutego 2020 r.

ZARZĄDZENIE

1. (...)
2. (...)
3. (...)